

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ – ΙΟΥΝΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ Κ. Κ.	ΤΑΞΗ: Α31
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 2 Ιουνίου 2017	ΧΡΟΝΟΣ: 2 ώρες και 30 λεπτά

ΚΑΤΟΧΗ ΚΙΝΗΤΟΥ Ή ΕΞΥΠΝΗΣ ΣΥΣΚΕΥΗΣ = ΔΟΛΙΕΥΣΗ

Γενικές οδηγίες:

- Να γράψετε με μπλε πένα
- Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας
- Να γράψετε τις απαντήσεις σας σε φύλλα εξέτασης

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από πέντε (5) σελίδες

ΜΕΡΟΣ Α΄

(ΜΟΝΑΔΕΣ 20)

ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΤΕ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΥΟ (2) ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Κάθε στοιχείο της στήλης Α΄ αντιστοιχεί με ένα στοιχείο της στήλης Β΄. Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας τους αριθμούς της στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

(Μον. 10)

Προσοχή: στη στήλη Β΄ περισεύει ένα σημείο.

	ΣΤΗΛΗ Α΄		ΣΤΗΛΗ Β΄
1.	Εφιάλτης	(α)	Ιωνικός ρυθμός
2.	Τεύκρος	(β)	Αρχαϊκό χαμόγελο
3.	Φειδίας	(γ)	Θερμοπύλες
4.	Κόρες	(δ)	Πανελλήνια Ιδέα
5.	Ισοκράτης	(ε)	Χρυσελεφάντινο άγαλμα του Διός
		(στ)	Σαλαμίνα

2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη «**σωστό**» ή «**λάθος**», δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση. **(Μον. 10)**

(α) Οι Περσικοί Πόλεμοι εξιστορούνται από τον Θουκυδίδη και τον Ξενοφώντα.

(β) Προϊστορία ονομάζουμε την εποχή, όπου υπάρχουν τα πρώτα γραπτά αναγνώσιμα μνημεία.

(γ) Οι άνθρωποι κατά την ακεραμική περίοδο ασχολούνταν με τη μεταλλουργία.

(δ) Θεωρικά ήταν το αντίτιμο της ελεύθερης εισόδου των πολιτών στο θέατρο.

(ε) Ο Εφιάλτης, αρχηγός των δημοκρατικών, ακολούθησε τη φιλολακωνική πολιτική του Κίμωνα.

ΜΕΡΟΣ Β΄

(ΜΟΝΑΔΕΣ 45)

ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΤΕ ΣΕ ΤΡΕΙΣ (3) ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ.

1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

α. Και νεκρός ενίκα (χρονική τοποθέτηση, για ποιον ειπώθηκε η φράση και γιατί;) **(Μον. 8)**

β. Οπλιτική φάλαγγα (χρονική τοποθέτηση, ορισμός, σημασία) **(Μον. 7)**

2. **Κατά τη διάρκεια της Αρχαϊκής Εποχής, οι Έλληνες ήρθαν αντιμέτωποι με τους Πέρσες.** Να αναφέρετε την αιτία και την αφορμή της περσικής επίθεσης στην Ελλάδα και να εξηγήσετε τη σημασία της επιτυχούς απόκρουσης. **(Μον. 15)**

3. **«Ο οικισμός της Χοιροκοιτίας θεωρείται ο σημαντικότερος οικισμός της ακεραμικής περιόδου στην Κύπρο».**

α. Να περιγράψετε τα εσωτερικά και εξωτερικά χαρακτηριστικά μιας οικίας του πιο πάνω οικισμού καθώς και τα υλικά κατασκευής της. **(Μον. 9)**

β. Να εντοπίσετε **τρεις (3)** διαφορές που παρουσιάζουν τα σπίτια στη Χοιροκοιτία από τα σπίτια στον οικισμό της κεραμικής περιόδου στη Σωτήρα. **(Μον. 6)**

4. **α.** Να αναφέρετε και να εξηγήσετε τις **τρεις (3)** προϋποθέσεις, οι οποίες ήταν απαραίτητες για την επιβίωση και την ανάπτυξη της πόλης-κράτους. **(Μον. 9)**

β. Ποιες αρνητικές συνέπειες είχαν αυτές οι επιδιώξεις για την ίδια την πόλη- κράτος αλλά και για ολόκληρο τον Ελληνισμό; **(Μον. 6)**

ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΤΕ ΣΕ ΕΝΑ (1) ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΚΑΤΩ ΖΗΤΗΜΑΤΑ.

ΖΗΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

Οι Ίωνες πάλι, που νίκησαν σε ναυμαχία στην Κύπρο, μόλις έμαθαν πως η υπόθεση του Ονήσιλου ήταν χαμένη κι ότι οι άλλες πόλεις των Κυπρίων επολιορκούνταν εκτός της Σαλαμίνας, γιατί αυτήν οι Σαλαμίνιοι την παρέδωσαν στο Γόργο, τον προηγούμενο βασιλιά τους, αμέσως μόλις τα 'μαθαν οι Ίωνες τράβηξαν με το στόλο τους στην Ιωνία. Από τις πόλεις της Κύπρου πάλι, άντεξαν περισσότερο χρόνο στην πολιορκία οι Σόλοι, που οι Πέρσες τους πήραν στον πέμπτο μήνα [...] Οι Κύπριοι, λοιπόν, αφού έμειναν ελεύθεροι ένα χρόνο, υποδουλώθηκαν ξανά πάλι.

Πηγές, τομ. Α΄, σ.101 Κάτια Χατζηδημητρίου, Ιστορία της Κύπρου, σ. 47

1. Αφού μελετήσετε προσεκτικά την πιο πάνω πηγή και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Να αναφέρετε **δύο (2)** συνέπειες της επανάστασης των Κυπρίων εναντίον των Περσών. **(Μον. 5)**

β. Να παρουσιάσετε **δύο (2)** λόγους για τους οποίους η επανάσταση αυτή απέτυχε. **(Μον. 6)**

Ο Δημάρατος ο Κορίνθιος, ένας φιλοξενούμενος και φίλος του Φιλίππου, όταν συνάντησε τον Αλέξανδρο στα Σούσα, περιχαρής και δακρυσμένος είπε ότι στερήθηκαν μεγάλη χαρά οι Έλληνες που πέθαναν πρωτύτερα, επειδή δεν είδαν τον Αλέξανδρο να κάθεται στο θρόνο του Δαρείου. Από πλευράς μου δε ζηλεύω καθόλου αυτούς που αντίκρισαν το θέαμα τούτο [...] Θεωρώ όμως ότι με μεγάλη χαρά θα γινόμουν θεατής εκείνης της γαμήλιας τελετής, όταν παρέλαβε σε μια χρυσοσκέπαστη σκηνή εκατό περσίδες νύφες και εκατό γαμβρούς Μακεδόνες και Έλληνες, και ο ίδιος στεφανωμένος έψαλλε πρώτος τον υμέναιο, σα να έψαλλε τον ύμνο της αληθινής φιλίας στην ένωση των μεγαλύτερων και ισχυρότερων γενών, όντας εκείνος γαμβρός μιας νύφης και προξενητής όλων των υπολοίπων και συνάμα πατέρας και προστάτης τους, συνδέοντάς τους με τα δεσμά του γάμου. Στην περίπτωση εκείνη μ'ευχαρίστηση θ'αναφωνούσα: «Βάρβαρε και ανόητε Ξέρξη, εσύ που μάταια έκανες τόσο κόπο να ζεύξεις τον Ελλήσποντο με γέφυρα, έτσι ενώνουν την Ασία με την Ευρώπη οι εχέφρονες βασιλιάδες».

Πλούταρχος, Ηθικά, 329 D-E (μετ. Φιλολογική ομάδα εκδόσεων «Κάκτος»)

2. Αφού μελετήσετε προσεκτικά το πιο πάνω παράθεμα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Με ποια **τρία (3)** μέτρα ο Μ. Αλέξανδρος πέτυχε την ενότητα και τη συνοχή του απέραντου κράτους του; **(Μον. 6)**

β. Να εξηγήσετε γιατί η εκστρατεία του Μ. Αλεξάνδρου χαρακτηρίζεται και ως ένοπλη εξερεύνηση. **(Mov. 6)**

3. Αφού παρατηρήσετε προσεκτικά τα πιο κάτω ειδώλια και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

α. Ποια θεότητα λάτρευε ο άνθρωπος της Νεολιθικής εποχής και γιατί ; **(Mov. 4)**

β. Να περιγράψετε τα εικονιζόμενα ειδώλια (υλικό κατασκευής, σχήμα) και να αναφέρετε σε τι χρησίμευαν το καθένα από αυτά. **(Mov. 8)**

A'

B'

ΖΗΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

[...] «Ο Ευαγόρας ήταν μεγάλος βασιλιάς. Οι επιτυχίες και οι αποτυχίες της βασιλείας του έγιναν η τύχη ολόκληρου του νησιού. Κυβέρνησε με φρόνηση την πατρίδα του και την έκανε μεγάλη και δυνατή. Πολέμησε εναντίον μεγάλης αυτοκρατορίας και νικήθηκε από δυνάμεις πολύ μεγαλύτερες από τις δικές του. Τέλειωσε τον πόλεμο «ως βασιλιάς προς βασιλιά», λίγα χρόνια αφού οι Σπαρτιάτες έκλεισαν με τον ίδιο ηγεμόνα ειρήνη ταπεινωτική για όλους τους Έλληνες. Σταμάτησε την προσπάθεια των Φοινίκων και Περσών να αφελληνίσουν τους Κυπρίους. Ωστόσο, ο Ευαγόρας είχε την ατυχία να βασιλεύει σε εποχή καταστρεπτικών συγκρούσεων ανάμεσα στους Έλληνες και εξευτελισμού τους απέναντι στους Πέρσες. Έτσι η ανάμιξή του στις ελληνικές υποθέσεις επέτεινε τα θλιβερά επακόλουθα των εμφύλιων πολέμων και τις επεμβάσεις των Περσών. [...] Ο Ευαγόρας έκοψε νομίσματα χρυσά με την προτομή του Ηρακλή και με επιγραφή σε ελληνικό αλφάβητο. Το χρυσάφι αντικατέστησε το ασήμι στα νομίσματα, που χρησιμοποιούσαν ως τότε οι Κύπριοι βασιλιάδες».

Κάτιας Χατζηδημητρίου, Ιστορία της Κύπρου, Λευκωσία, 1999, σελ.54

1. Αφού μελετήσετε προσεκτικά το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Να αναφέρετε τον πολιτικό και πολιτιστικό στόχο του Ευαγόρα και να αξιολογήσετε τα αποτελέσματα του έργου του στους πιο πάνω τομείς. **(Mov. 8)**

β. Με ποια συνθήκη ειρήνης «τέλειωσε ο πόλεμος» στον οποίο αναφέρεται το παράθεμα που προηγείται και τι προνοούσε; **(Mov. 4)**

Οι Αθηναίοι ανέλαβαν, έτσι, την αρχηγία με τη θέληση των συμμάχων εξαιτίας της έχθρας τους εναντίον του Πανσανία. Όρισαν ποιοι από τους συμμάχους έπρεπε να συνεισφέρουν χρήματα και ποιοι να προμηθεύσουν καράβια για την αντιμετώπιση των βαρβάρων. Σκοπός, έλεγαν, ήταν να λεηλατήσουν τις κτήσεις του Βασιλέως, αντίποινα για όσα είχαν πάθει. Για πρώτη φορά, τότε, οι Αθηναίοι διόρισαν Ελληνοταμίες που πήγαιναν και εισέπρατταν τον φόρο. Έτσι ονομάστηκε, τότε, η εισφορά. Το ύψος του πρώτου φόρου που ορίστηκε ήταν τετρακόσια εξήντα τάλαντα, ταμείο ήταν η Δήλος και οι συνελεύσεις της συμμαχίας γίνονταν στο Ναό.

Οι λόγοι που προκαλούσαν τις αποστασίες των συμμάχων ήταν διάφοροι, αλλά κυρίως ήταν η καθυστέρηση στην πληρωμή του φόρου ή στην παράδοση καραβιών και καμιά φορά η λιποταξία, γιατί οι Αθηναίοι εφάρμοζαν αυστηρά τις συμφωνίες και γίνονταν φορτικοί, ασκώντας πίεση σε πολιτείες που δεν ήταν συνηθισμένες ούτε πρόθυμες να υποστούν θυσίες. Γενικά, οι σύμμαχοι δεν δέχονταν πια μ' ευχαρίστηση την αρχηγία των Αθηναίων, οι οποίοι στις εκστρατείες δεν συμπεριφέρονταν πια σαν ίσοι προς ίσους με τους συμμάχους τους και μπορούσαν εύκολα να υποτάξουν τους αποστάτες.

Θουκυδίδης, Ιστορία Α, 96-97, 99 (μτφρ. Αγγ. Βλάχου)

2. α. Αφού μελετήσετε προσεκτικά το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε πώς η Αθηναϊκή Συμμαχία μετατράπηκε σε Ηγεμονία. **(Μον. 4)**

β. Ποια μέτρα επέβαλαν οι Αθηναίοι στους συμμάχους τους και πώς τιμωρούσαν τους αποστάτες; **(Μον. 7)**

3.

A'

B'

α. Να ονομάσετε και να περιγράψετε τα δύο είδη τάφων που βρέθηκαν στη νεκρόπολη της Σαλαμίνας κατά την Κυπροαρχαϊκή περίοδο. **(Μον. 6)**

β. Να αναφερθείτε αναλυτικά σε **δύο (2)** ταφικά έθιμα που συναντούμε αυτή την εποχή. **(Μον.6)**

Εισηγήτριες:

Κούλα Γενάρη

Δαμιανή Καλλονά

Άντρη Βασιλείου

Συντονιστής Β.Δ.

Γιαννάκης Ιωαννίδης

Η Διευθύντρια

Ανδρούλλα Χρίστου

Οι Αθηναίοι ανέλαβαν, έτσι, την αρχηγία με τη θέληση των συμμάχων εξαιτίας της έχθρας τους εναντίον του Πανσανία. Όρισαν ποιοι από τους συμμάχους έπρεπε να συνεισφέρουν χρήματα και ποιοι να προμηθεύσουν καράβια για την αντιμετώπιση των βαρβάρων. Σκοπός, έλεγαν, ήταν να λεηλατήσουν τις κτήσεις του Βασιλέως, αντίποινα για όσα είχαν πάθει. Για πρώτη φορά, τότε, οι Αθηναίοι διόρισαν Ελληνοταμίες που πήγαιναν και εισέπρατταν τον φόρο. Έτσι ονομάστηκε, τότε, η εισφορά. Το ύψος του πρώτου φόρου που ορίστηκε ήταν τετρακόσια εξήντα τάλαντα, ταμείο ήταν η Δήλος και οι συνελεύσεις της συμμαχίας γίνονταν στο Ναό.

Οι λόγοι που προκαλούσαν τις αποστασίες των συμμάχων ήταν διάφοροι, αλλά κυρίως ήταν η καθυστέρηση στην πληρωμή του φόρου ή στην παράδοση καραβιών και καμιά φορά η λιποταξία, γιατί οι Αθηναίοι εφάρμοζαν αυστηρά τις συμφωνίες και γίνονταν φορτικοί, ασκώντας πίεση σε πολιτείες που δεν ήταν συνηθισμένες ούτε πρόθυμες να υποστούν θυσίες. Γενικά, οι σύμμαχοι δεν δέχονταν πια μ' ευχαρίστηση την αρχηγία των Αθηναίων, οι οποίοι στις εκστρατείες δεν συμπεριφέρονταν πια σαν ίσοι προς ίσους με τους συμμάχους τους και μπορούσαν εύκολα να υποτάξουν τους αποστάτες.

Θουκυδίδης, Ιστορία Α, 96-97, 99 (μτφρ. Αγγ. Βλάχου)

2. α. Αφού μελετήσετε προσεκτικά το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε πώς η Αθηναϊκή Συμμαχία μετατράπηκε σε Ηγεμονία. **(Mov. 4)**

β. Ποια μέτρα επέβαλαν οι Αθηναίοι στους συμμάχους τους και πώς τιμωρούσαν τους αποστάτες; **(Mov. 7)**

3.

A'

B'

α. Να ονομάσετε και να περιγράψετε τα δύο είδη τάφων που βρέθηκαν στη νεκρόπολη της Σαλαμίνας κατά την Κυπροαρχαϊκή περίοδο. **(Mov. 6)**

β. Να αναφερθείτε αναλυτικά σε **δυο (2)** ταφικά έθιμα που συναντούμε αυτή την εποχή. **(Mov.6)**

Η Διευθύντρια

Ανδρούλλα Χρίστου

